

Byla C-516/19

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2019 m. liepos 9 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Verwaltungsgericht Berlin (Vokietija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. birželio 17 d.

Pareiškėja:

NMI Technologietransfer GmbH

Atsakovė:

EuroNorm GmbH

Pagrindinės bylos dalykas

Pagalbos suderinamumas su vidaus rinka; MVĮ apibrėžtis; viešųjų įstaigų kontroliuojama įmonė

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Sąjungos teisės išaiškinimas, SESV 267 straipsnis, visų pirma

2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL L 187, 2014, p. 1, toliau – Reglamentas Nr. 651/2014) išaiškinimas

Prejudiciniai klausimai

1. Ar ekonominę veiklą vykdanți ribotos turtinės atsakomybės bendrovė pagal Reglamentas Nr. 651/2014 I priedo 3 straipsnio 4 dalį negali būti laikoma mažąja

ar vidutine įmone (toliau – MVI) vien todėl, kad 90 % jos įstatinio kapitalo valdo pagal viešąją teisę įsteigtas fondas, kurio valdymo įgaliojimų neturinčiai tarybai (kuratoriumui) priklauso 17 narių, iš kurių du yra ministerijų atstovai, vienas – miesto meras, vienas – universiteto rektorius, trys – šio universiteto profesoriai, vienas – kitos aukštosios mokyklos vadovas ir vienas – pramonės ir prekybos rūmų vadovas?

2. Ar valstybiniai universitetai ir aukštosios mokyklos bei Vokietijos pramonės ir prekybos rūmai yra viešosios įstaigos, kaip jos suprantamos pagal Reglamento Nr. 651/2014 I priedo 3 straipsnio 4 dalį?

3. Ar visuomeniniais pagrindais fondo kuratoriume dirbantys asmenys yra viešosios įstaigos, kaip jos suprantamos pagal Reglamento Nr. 651/2014 I priedo 3 straipsnio 4 dalį, vien todėl, kad pagrindines pareigas jie eina viešojoje įstaigoje?

4. Ar viešųjų įstaigų kontrolė, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 651/2014 I priedo 3 straipsnio 4 dalį, reiškia, kad viešųjų įstaigų organai, remdamiesi teisiniais santykiais, turi galėti nurodyti visuomeniniais pagrindais dirbantiems kuratoriumo nariams, kaip jie turi balsuoti kuratoriume?

5. Ar netiesioginė viešųjų įstaigų vykdoma balsavimo teisių kontrolė reiškia, kad turi būti akivaizdu, jog viešosios įstaigos daro įtaką kuratoriumo nariams, kad pastarieji turimomis balsavimo teisėmis naudotųsi viešųjų įstaigų nurodytu būdu?

6. Ar turi būti laikoma, kad viešosios įstaigos netiesiogiai kontroliuoja balsavimo teises, jau tada, kai yra galimybė, kad visuomeniniais pagrindais dirbantys kuratoriumo nariai kuratoriume atsižvelgia į juos delegavusių viešųjų organizacijų interesus?

7. Ar Reglamento Nr. 651/2014 I priedo 3 straipsnio 4 dalies frazė „bendrai <...> kontroliuoja“ reiškia, kad galima įžvelgti viešųjų įstaigų bendros valios formavimą balsavimo teisių atžvilgiu?

8. Ar aiškinant Reglamento Nr. 651/2014 I priedo 3 straipsnio 4 dalies frazė „bendrai <...> kontroliuoja“ svarbu yra tai, kaip fondas faktiškai taiko įstatus, ar tai, kaip galima aiškinti šių įstatų tekstą?

Nurodomos Sąjungos teisės nuostatos

Reglamentas Nr. 651/2014, visų pirma

Reglamento Nr. 651/2014 I priedo 3 straipsnio 4 dalis (toliau – ginčijama nuostata)

Nurodomos nacionalinės teisės nuostatos ir sutarties nuostatos

2017 m. kovo 29 d. redakcijos *Gesetz zur vorläufigen Regelung des Rechts der Industrie- und Handelskammern* (Įstatymas dėl laikino pramonės ir prekybos rūmų teisių reguliavimo, toliau – IHKG)

Bundesministerium für Wirtschaft und Energie (Federalinė ūkio ir energetikos ministerija) *Richtlinie „Zentrales Innovationsprogramm Mittelstand (ZIM)“* (Gairės „Centrinė inovacijų programa MVĮ“, toliau – ZIM gairės), kurios yra nenorminio pobūdžio

2015 m. rugpjūčio 11 d. *Regierungspräsidium Tübingen* (Tiubingeno miesto administracija) patvirtintos redakcijos fondo „NMI Naturwissenschaftliches und Medizinisches Institut an der Universität Tübingen“ (Tiubingeno universiteto Gamtos mokslų ir medicinos institutas (NMI)) įstatai (toliau – įstatai)

NMI instituto ir valstybinio Tiubingeno universiteto bendradarbiavimo sutartis, atnaujinta 2009 m. (toliau – bendradarbiavimo sutartis)

Faktinės aplinkybės ir procesas

- 1 Ginčas tarp šalių vyksta dėl paramos pareiškėjos mokslo tiriamajam ir plėtros projektui pagal ZIM gaires.
- 2 Atsakovė yra ribotos turtinės atsakomybės bendrovė, kuriai pagal viešąją teisę buvo suteiktas įgaliojimas vykdyti administracinius uždavinius, be kita ko, ir dotacijų srityje.
- 3 Pareiškėjos įstatinis kapitalas yra 27 800 EUR. Iš jų mokslinių tyrimų institutas „NMI Naturwissenschaftliches und Medizinisches Institut an der Universität Tübingen“ (toliau – NMI institutas) valdo 25 000 EUR. Likusį įstatinį kapitalą valdo investicinė bendrovė.
- 4 NMI institutas yra juridinio asmens statusą turintis pagal civilinę teisę įsteigtas fondas. Šio viešuosius poreikius tenkinančio fondo tikslas – remti mokslą ir mokslinius tyrimus. Įsteigiant pareiškėją, be kita ko, buvo planuota joje atliktų mokslinių tyrimų rezultatus įgyvendinti praktiškai siekiant gauti finansinio pelno. Lėšų fondo kapitalui skyrė 13 įmonių, nedidelę dalį – Roitlingeno miestas. Įstatuose nereglamentuota, kaip NMI institutas gali naudotis akcininko teisėmis valdant pareiškėją.
- 5 Iki 2018 m. balandžio pareiškėjos vadovas ir NMI instituto valdybos pirmininkas bei vadovas buvo tas pats asmuo. Pareiškėjos ir NMI instituto buveinė yra tame pačiame pastate Roitlingene.
- 6 Įstatuose nustatyta, kad NMI institutas turi du organus: kuratoriumą ir valdybą. Valdyba vykdo fondo veiklą ir tvarko visus reikalus. Prieš imdamasi kai kurių

veiksmų, valdyba privalo gauti išankstinį kuratoriumo sutikimą, pavyzdžiui, prieš sudarydama nekilnojamojo turto sandorius ir prieš imdama paskolas.

- 7 Kuratoriumo uždavinys – nustatyti fondo darbo principus siekiant fondo veiklos tikslų ir prižiūrėti, kaip šių principų laikomasi. Įstatuose numatyti, be kita ko, šie kuratoriumo įgaliojimai: priimti sprendimus dėl fondo mokslinių tyrimų ir finansų planavimo, skirti ir atšaukti iš pareigų valdybos narius, keisti įstatus. Sprendimus kuratoriumas priima paprastąja dauguma, keičiant įstatus – dviejų trečdalių dauguma.
- 8 Kuratoriumo nariai jame dirba visuomeniniais pagrindais. Kaip ir nustatyta įstatuose, šiuo metu kuratoriume iš viso yra 17 narių. Dėl konkrečios kuratoriumo sudėties žr. pirmąjį prejudicinį klausimą. Dauguma narių yra iš viešųjų įstaigų, kaip jos suprantamos pagal ginčijamą nuostatą.
- 9 Vienas iš kuratoriumo narių, be kita ko, yra ir Roitlingeno miesto pramonės ir prekybos rūmų vadovas. Kaip nustatyta IHKG, pramonės ir prekybos rūmai, kurie veikia viešosios teisės pagrindu, atstovauja vietinių verslininkų interesams ir gina verslo interesus.
- 10 Be to, NMI institutas ir Tiubingeno universitetas bendradarbiauja pagal sudarytą bendradarbiavimo sutartį. Šiuo metu joje, be kita ko, numatyta:
 - lygiavertis bendradarbiavimas ir lygiavertis paslaugų teikimas vienas kitam,
 - mokslinių tiriamųjų projektų planavimas ir įgyvendinimas,
 - bendradarbiavimas naudojantis darbo ir kvalifikacijos įgijimo galimybėmis,
 - katedrų vedėjų įtraukimas į fondo padalinių veiklą.

Bendradarbiavimo sutartyje reglamentuotas ir pelno, gauto realizavus bendrus išradimus, pasidalijimas tarp Tiubingeno universiteto ir NMI instituto.
- 11 2016 m. pareiškėja kreipėsi į atsakovę, prašydama dotacijos savo mokslo tiriamiesiems projektams. Atsakovė pripažino mokslo tiriamuosius projektus remtinais, bet 2017 m. vasarį paraišką atmetė. Savo sprendimą ji motyvavo tuo, kad pareiškėja negali būti laikoma MVI, nes ją kontroliuoja viešoji įstaiga.
- 12 Pareiškėja šį sprendimą apskundė, bet jos skundą atsakovė 2017 m. birželį atmetė. Ieškiniu pareiškėja tebekelia savo reikalavimą.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvai

- 13 Teisminio ginčo baigtis priklauso nuo Teisingumo Teismo sprendimo, kaip turi būti aiškinamos Sutartys.

- 14 Lemiamą reikšmę turi klausimas, ar atsakovė buvo teisi pagal ginčijamą nuostatą atsisakydama laikyti pareiškėją MVI ir skirti jai paramą.
- 15 ZIM gairėse nustatyta, kad veiklą vykdančios MVI Vokietijoje turi teisę teikti paraiškas. Dėl MVI apibrėžties šioje gairėse daroma nuoroda į Reglamentą Nr. 651/2014 ir ginčijamą nuostatą.
- 16 Ginčijamoje nuostatoje nustatyta, kad įmonė negali būti laikoma MVI, jei 25 % ar daugiau kapitalo arba balsavimo teisių atskirai ar bendrai tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoja viena ar daugiau viešųjų įstaigų.
- 17 Nuomonę, kad pareiškėja yra kontroliuojama viešosios įstaigos ir todėl negali būti laikoma MVI, atsakovė grindžia šiais argumentais:
 - NMI institutas ir pareiškėja yra susijusios įmonės, kaip jos suprantamos pagal Reglamento Nr. 651/2014 3 straipsnio 3 dalies a punktą.
 - Tiesa, NMI institutas tiesiogiai pareiškėjos nekontroliuoja.
 - Tačiau per kuratoriumą, kuriame daugumą sudaro viešųjų įstaigų atstovai, viešosios įstaigos kontroliuoja pareiškėją netiesiogiai.
 - Fondo įstatuose kuratoriumui priskirtų įgaliojimų visuma rodo, kad kuratorius vadovauja fondui.
 - Pareiškėjos veikla atitinka fondo tikslus, todėl preziumotina, kad viešosios įstaigos daro pareiškėjai pakankamą įtaką.
- 18 Nuomonę, kad pareiškėja nėra kontroliuojama viešųjų įstaigų ir todėl gali būti laikoma MVI, pareiškėja grindžia šiais argumentais:
 - fondas savo veikloje orientuojasi išimtinai į objektyvius fondo tikslus. Daugiau jokio kito valios formavimo nevyksta.
 - Kuratorius nedaro poveikio fondo, t. y. kitų fondo organų, valiai ir nedaro įtakos fondo akcininkų susirinkimo sprendimams.
 - Kuratorius panašus į patariamąjį specialistų komitetą, kuris negali daryti įtakos su pareiškėja susijusiems sprendimams.
 - Plačius įgaliojimus paprastai turi fondų valdybos.
 - NMI instituto kuratorius valdybai nurodymų duoti negali. Tai pasakytina ir apie akcininkų teises: kuratorius negali nurodyti valdybai, kaip naudotis akcininkų teisėmis, kurias turi NMI institutas pareiškėjos atžvilgiu.